

El Cogulló adormit espera la 'desescalada'

El 30 de juny del 2019 es van aturar els abocaments al runam de Sallent, del qual els propers anys s'ha d'iniciar la restauració

David Bricollé Sallent 01.07.2020 | 23:30

Autoritats al capdamunt del runam del Cogulló, en l'acte que es va fer ara fa un any per oficialitzar l'aturada dels abocaments. arxiu/mireia arso

L'imponent runam del Cogulló de **Sallent** fa just un any que *reposa*, en espera de l'execució dels plans de restauració, que haurien d'acabar suposant l'eliminació d'aquesta muntanya artificial del paisatge del Bages.

El 30 de juny del 2019 es va deixar oficialment d'abocar en aquest dipòsit, tot i que en aquella data ja feia alguns dies que no s'hi transportava material i que, per tant, havia deixat de créixer. Una aturada que es va formalitzar amb un acte celebrat al capdamunt del runam –amb la presència del conseller de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat, Damià Calvet, i del conseller delegat d'[ICL](#) Iberia Súria i Sallent, Carles Aleman– i que posava punt i a part en un llarg procés iniciat per un litigi engegat el 2011 a partir d'un contenciós presentat per l'Associació de Veïns de la Rampinya de Sallent. Alhora, s'engegava el compte enrere per revertir la situació generada des de fa més de quaranta anys per començar a extreure'n la sal acumulada fins a l'eliminació d'aquesta muntanya artificial, restabliment que es calcula per a d'aquí uns 50 anys.

D'acord amb el pla de restauració proposat per ICL Iberia Súria&Sallent i beneït pel Govern català, i també atenent el Pla Director Urbanístic de la Mineria del [Bages](#) (aprovat la tardor del 2018), el procés de restauració es començaria pel de la Botjosa de Sallent.

Un dipòsit salí que es va utilitzar per abocar-hi la sal i el material de rebuig provinent de l'extracció de la potassa abans que s'habilités el del Cogulló, i que està inactiu des de la dècada dels 70, quan la que llavors n'era l'empresa explotadora, Potasas Ibéricas (titularitat de l'Estat), el va tancar definitivament.

Aquest dipòsit, situat al costat de la planta de tractament del mineral de Sallent i de la colònia de la Botjosa, es calcula que conté uns 4 milions de tones de material, i fa un any i mig l'empresa ja hi va dur a terme sondejos per programar aquesta explotació i restauració.

Un cop obtingui els permisos necessaris per començar-hi a actuar, es preveu que els treballs de restauració d'aquest dipòsit s'allarguin un temps aproximat de cinc anys.

El nou col·lector, peça clau

Un cop entri en funcionament el nou col·lector de salmorres amb una capacitat ampliada (infraestructura que s'hauria de materialitzar al llarg d'aquest període), es podrien arribar a compatibilitzar els treballs de restauració del runam de la Botjosa amb l'inici de les tasques d'explotació i retirada de material del del Cogulló. És entre tots dos dipòsits que es calcula aquest termini de mig segle per materialitzar la restitució completa de l'espai que ara ocupen les muntanyes salines.

Segons consta en els plans de restauració, el ritme d'explotació, un cop es posi en servei el nou col·lector (que és una peça clau perquè tot aquest engranatge funcioni) i la resta d'infraestructures previstes, arribarà a situar-se per sobre del milió de tones anual. Si tenim present que els càlculs estimen que el Cogulló està format per uns 49 milions de tones de material, el càlcul temporal és fàcil de fer.

Extreure'n la sal

Per poder restaurar aquesta muntanya artificial se n'ha d'extreure la sal i, posteriorment, tractar-la perquè pugui ser comercialitzada. Per fer-ho, s'utilitzarà un sistema, tipus fresadora, que permetrà gratar la superfície del runam i retirar-ne la sal.

Aquest sistema, amb els matisos i les diferències tecnològiques que calgui, és el que va fer servir l'empresa Ercros durant pràcticament una dècada al runam vell de **Cardona**, fins que hi va cessar l'activitat al final del 2017.

En aquest antic dipòsit (d'unes dimensions molt inferiors a les del Cogulló, i on es calcula que ara hi queden uns 4,5 milions de tones) es va començar a extreure mineral des de la part superior gratant amb una fresadora i baixant gradualment els nivells formant terrasses.

Al runam de Sallent, la sal que se n'extregui es portarà dissolta fins a la planta de producció primària, on se n'iniciarà el tractament. D'aquí, el que es preveu és que una part sigui comercialitzada, mentre que la resta es canalitzarà fins al mar mitjançant el col·lector de salmorres.

El Cogulló acumula uns 49 milions de tones. Per donar-hi volumetria, parlem de 27,1 milions de metres cúbics de muntanya, que (per tenir una referència) permetrien omplir fins a 135 vegades el llac del **parc de l'Aquila** de Manresa. El runam ocupa una superfície de 48 hectàrees (9 estadis del Barça), té una altura, des de la base, que ICL situa en un total de 140 metres, i finalment es va assolir una cota de 523 metres sobre el nivell del mar.

Un procés de gairebé una dècada

El 30 de juny del 2017, just sobre la campanya, el jutge de la secció tercera de la sala contenciosa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) resolva donar a ICL un any de pròrroga per als abocaments al runam del Cogulló, prorrogable a un segon any si la companyia complia els compromisos que havia adquirit, com a compliment d'una sentència judicial sobre la base de la qual s'havia posat data de caducitat a aquesta muntanya artificial. Sentència que arribava com a resultat d'un litigi engegat el 2011.

Finalment, l'empresa minera va pràcticament esgotar el període de gràcia concedit. Al llarg d'aquest temps extra el dipòsit va acabar incrementant el 3,3% la quantitat de material que contenia quan se li va concedir. Ara espera el moment de començar a restar.